

Визначення очікуваної вартості при проведенні закупівель електричної енергії

Зміст

[Чим керуватись під час визначення очікуваної вартості закупівлі електричної енергії](#)

[Дії замовника під час визначення очікуваної вартості закупівлі електричної енергії](#)

[Спосіб № 1 для визначення очікуваної вартості електричної енергії](#)

[Фактори, які впливають на визначення очікуваної вартості електроенергії](#)

[Спосіб № 2 для визначення очікуваної вартості електричної енергії](#)

Успішна закупівля електричної енергії, як і будь-яка інша закупівля, починається з ретельного планування, де ключовим моментом є визначення очікуваної вартості. Важливість цього етапу не можна недооцінювати, оскільки занижена вартість закупівлі загрожує зривом закупівлі через невідповідність ринковим цінам, тоді як завищена — призводить до зайвих витрат бюджетних коштів.

Закон України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон) передбачає планування закупівель на основі реальної потреби в товарах, роботах та послугах або в разі планової потреби наступного року (планових потреб наступних періодів). При цьому, згідно зі статтею 5 Закону, закупівлі повинні відповідати принципам економії, ефективності та пропорційності.

Таким чином, правильне визначення очікуваної вартості електричної енергії є критично важливим для успішного проведення закупівлі.

Чим керуватись під час визначення очікуваної вартості закупівлі електричної енергії

Для коректного визначення очікуваної вартості електроенергії замовникам рекомендовано використовувати два ключові документи:

Примірну методику визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затверджену наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02.2020 № [275](#) (далі — Примірна методика),

Методичні рекомендації щодо особливостей здійснення публічних закупівель у сфері електроенергетики на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджені наказом Мінекономіки від 07.05.2024 № [11712](#) (далі — Методичні рекомендації).

Ці документи слугують основою для розробки алгоритму дій, що забезпечить правильне визначення очікуваної вартості та успішне проведення закупівлі електроенергії. Розглянемо детальніше, як діяти замовнику.

Читайте [«Чи обов'язково в тендерній документації зазначати очікувану вартість предмета закупівлі»](#).

Дії замовника під час визначення очікуваної вартості закупівлі електричної енергії

Під час формування очікуваної вартості закупівлі електричної енергії замовникам рекомендується використовувати **метод порівняння ринкових цін** відповідно до Примірної методики, з урахуванням особливостей, визначених Методичними рекомендаціями.

Відповідно до Примірної методики **метод порівняння ринкових цін** — це метод визначення очікуваної вартості на підставі даних ринку, а саме загальнодоступної відкритої інформації про ціни та інформації з отриманих цінових пропозицій та прайс-лістів на момент вивчення ринку.

Отже, дані про ринкові ціни замовники можуть отримати двома шляхами:

безпосередньо від електропостачальників у відповідях на письмові запити (ось приклад [запиту на комерційну пропозицію](#)),

шляхом самостійного здійснення пошуку, збору та аналізу загальнодоступної інформації про ціну електричної енергії, наприклад даних про цінові пропозиції електропостачальників, розміщених на їхніх сайтах, вебпорталі Уповноваженого органу з питань закупівель (за кодом закупівельного словника 09310000-5 «Електрична енергія»), та/або використання модуля аналітики «Bi Prozorro».

У пункті 3 розділу III Методичних рекомендацій Уповноважений орган рекомендує здійснювати розрахунок очікуваної вартості закупівлі електричної енергії за методом порівняння ринкових цін в один із таких способів:

визначити очікувану вартість електричної енергії як добуток середньоарифметичного значення масиву отриманих цінових пропозицій про ціну за одиницю електричної енергії на обсяг закупівлі відповідно до [розділу III](#) Примірної

методики;

визначити очікувану вартість електричної енергії за формулою, з урахуванням базових показників (обсяг закупівлі, прогнозована ціна на ринку «на добу наперед», тариф на послуги з передачі електричної енергії, торговельна надбавка / знижка електропостачальника).

Спосіб № 1 для визначення очікуваної вартості електричної енергії

Розділ III Примірної методики рекомендує спочатку визначити очікувану ціну за одиницю як середньоарифметичне значення масиву отриманих даних від електропостачальників та/або шляхом самостійного здійснення пошуку, збору та аналізу загальнодоступної інформації про ціну електричної енергії, що розраховується за такою формулою:

$$Ц_{од} = (Ц_1 + \dots + Ц_k) / K,$$

де:	Ц_{од}	—	очікувана ціна за одиницю;
	Ц₁, Ц_к	—	ціни, отримані з цінкових пропозицій / відкритих джерел інформації, приведені до єдиних умов*;
	K	—	кількість цін, отриманих з відкритих джерел інформації;

А потім визначити очікувану вартість як добуток очікуваної ціни за одиницю на кількість товару / послуг, що розраховується за такою формулою:

$$ОВ_{мрц} = Ц_{од} * V,$$

де:	ОВ_{мрц}	—	очікувана вартість, розрахована за методом порівняння ринкових цін;
	Ц_{од}	—	очікувана ціна за одиницю товару / послуги;
	V	—	кількість (обсяг) товару / послуги, що закуповується.

*Під приведенням цін до єдиних умов для закупівлі електричної енергії розуміється необхідність брати до уваги ціни, які розраховані за показниками, що відповідають

умовам запланованої замовником закупівлі. Для коректного порівняння цін на електроенергію під час закупівлі необхідно враховувати умови, що відповідають конкретній закупівлі замовника.

Читайте роз'яснення [Мінекономіки про те, чи можна змінювати очікувану вартість закупівлі після її оголошення](#).

Фактори, які впливають на визначення очікуваної вартості електроенергії

Ключовими факторами, що впливають на ціноутворення та мають бути враховані для приведення цін до єдиних умов, є: включення / невключення регульованих тарифів на розподіл / передачу, період постачання, умови оплати, наявність / відсутність податку на додану вартість (ПДВ) та обсяг закупівлі.

Для кращого розуміння, чому саме ці фактори є ключовими, розглянемо їх детальніше:

регульовані тарифи на розподіл / передачу: ці тарифи встановлюються державою. Їхнє врахування є обов'язковим для коректного розрахунку кінцевої ціни для споживача. Тарифи на розподіл можуть значно відрізнятися залежно від класу напруги та території, на якій розташовані площадки комерційного обліку замовника;

період постачання: ціна на електроенергію може змінюватися залежно від періоду постачання (місяць, квартал, рік), тому важливо порівнювати ціни за однаковий період;

умови оплати: умови оплати (передоплата, постоплата, терміни оплати) можуть впливати на ціну, оскільки постачальники можуть пропонувати знижки за певні умови;

податок на додану вартість (ПДВ): ПДВ є обов'язковим податком, тому при порівнянні цін необхідно враховувати, чи включений він у вартість;

обсяг закупівлі: важливо порівнювати ціни за приблизно однакові обсяги.

Врахування цих факторів дозволить замовникам отримати об'єктивну картину цін на ринку електроенергії та зробити обґрунтований розрахунок очікуваної вартості.

Спосіб № 2 для визначення очікуваної вартості

електричної енергії

Визначення очікуваної вартості електричної енергії з урахуванням базових показників (обсяг закупівлі, прогнозована ціна на ринку «на добу наперед», тариф на послуги з передачі електричної енергії, торговельна надбавка / знижка електропостачальника) за відповідною формулою:

$$OB = (Цф_{\text{прогн.рдн}} + T_{\text{пер}} + V) \times W_{\text{план}} \times P,$$

де:	OB	—	очікувана вартість закупівлі електричної енергії (грн);
	$W_{\text{план}}$	—	плановий обсяг закупівлі електричної енергії для відповідного об'єкта замовника (кВт·год);
	$Цф_{\text{прогн.рдн}}$	—	прогнозована ціна за 1 кВт·год електричної енергії, яка визначається як середньозважена ціна на ринку «на добу наперед» за останній повний календарний місяць без ПДВ (грн);
	$T_{\text{пер}}$	—	діючий тариф на послуги з передачі електричної енергії на запланований місяць оголошення процедури закупівлі, затверджений НКРЕКП для оператора системи передачі у встановленому порядку за кВт·год без ПДВ (грн/кВт·год);
	P	—	математичне вираження можливої ставки податку на додану вартість (наприклад, ПДВ 20 % дорівнює 1,2);
	V	—	орієнтовна торговельна надбавка / знижка електропостачальника за 1 кВт·год електричної енергії без ПДВ, що розраховується за формулою: $V = Цф_{\text{прогн.рдн}} \times X$ (грн);
	X	—	відсоток можливого коливання ціни електричної енергії в період проведення процедури закупівлі з урахуванням динаміки ринку та коливання цін, який може бути встановленим у межах 10 % (зазначений відсоток може бути збільшено або зменшено замовником залежно від планового обсягу споживання).

Цей запропонований Уповноваженим органом у Методичних рекомендаціях спосіб розрахунку очікуваної вартості має ряд переваг, зокрема те, що кожен базовий показник запропонованої формули є конкретно визначеним, що полегшує для замовників завдання із розрахунком.

Так, для прогнозування ціни за 1 кВт·год електроенергії рекомендується використовувати середньозважену ціну ринку «на добу наперед» (РДН) за останній повний календарний місяць без ПДВ. АТ «Оператор ринку» публікує цю інформацію на своєму вебсайті.

Ці дані можуть слугувати індикатором ринкової ціни. Однак у разі значних коливань середньозваженої ціни між останнім повним місяцем та місяцем оголошення закупівлі замовникам доцільно використовувати більш актуальні дані РДН, наприклад за останні 10 або 20 днів поточного місяця, що точніше відобразить ринкову ситуацію на момент закупівлі.

Також для розрахунку очікуваної вартості, відповідно до Методичних рекомендацій, замовники можуть використовувати діючий тариф на послуги з передачі електричної енергії на запланований місяць оголошення процедури закупівлі, затверджений НКРЕКП для оператора системи передачі у встановленому порядку за кВт·год без ПДВ (грн/кВт·год).

Однак щодо цього випадку існують певні застереження. Наприклад, для закупівлі, яка оголошується у грудні 2024 року для потреб 2025 року, діючим тарифом на послуги з передачі електричної енергії на запланований місяць оголошення процедури закупівлі є тариф, затверджений постановою НКРЕКП від 09.12.2023 № 2322 «Про встановлення тарифу на послуги з передачі електричної енергії НЕК „УКРЕНЕРГО“ на 2024 рік», який становить **0,52857 грн за 1 кВт·год** без ПДВ.

Однак 19.12.2024 НКРЕКП було проведено засідання, на якому прийнято постанову «Про встановлення тарифу на послуги з передачі електричної енергії НЕК „УКРЕНЕРГО“» № 2200, якою встановлено тариф на послуги з передачі електричної енергії на рівні **0,68623 за 1 кВт·год** без ПДВ. Зазначена постанова набрала чинності 20.12.2024.

Відповідно, тариф на послуги з передачі електричної енергії на період початку постачання за такою закупівлею є значно вищим, ніж той, який застосовувався замовником при розрахунку очікуваної вартості та постачальниками при розрахунку цін тендерних пропозицій. **Наведене призведе до укладання додаткових угод про збільшення регульованого тарифу на передачу в першому розрахунковому періоді, оскільки постачання із розрахунком тарифу на передачу, що діяв у 2024 році, буде для постачальника збитковим.**

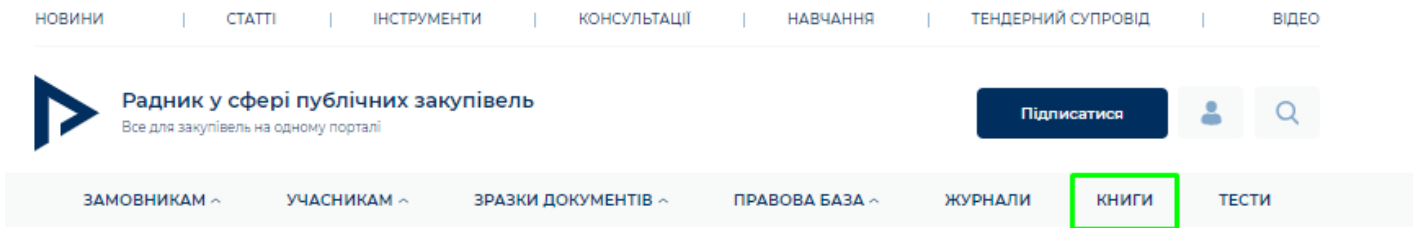
У такому випадку слід врахувати правову позицію Верховного Суду, викладену у постанові від 30.07.2024 у справі № 910/6493/23, яка вказує, що підписання додаткової угоди з посиленням на збільшення тарифу, який був відомий і діяв на час укладення договору, не може свідчити про дотримання сторонами приписів пункту 7 частини 5 статті 41 Закону.

Оскільки зміна тарифів відбулася і була відома до підписання договору, то це не може вважатися підставою для внесення змін до договору, позаяк зміна тарифів з моменту укладення договору до моменту укладення додаткової угоди не відбулася.

Тому при розрахунку очікуваної вартості електроенергії рекомендуємо враховувати можливість підвищення тарифу на передачу та використовувати дані з проєктів постанов НКРЕКП про затвердження регульованих тарифів на період початку постачання. Врахування актуальних тарифів на передачу / розподіл в очікуваній вартості дозволить уникнути внесення змін до договору, що може призвести до визнання його недійсним.

Вдалих закупівель!

Корисною для завантаження є шпаргалка УО щодо закупівлі електроенергії, а ще більше інформації про закупівлю електричної енергії ви знайдете в електронній книзі [«Закупівля електричної енергії в період дії воєнного стану»](#):

Головна — Книги

Закупівля електричної енергії в період дії воєнного стану

1462 8 Березня 2024

Електрична енергія потрібна кожному як у побуті, так і на роботі. Якщо ви працюєте уповноваженою особою, то на вас може бути покладений такий важливий обов'язок, як закупівля електричної енергії. Щоб хоч трішечки вам допомогти та підказати, як правильно та без порушень провести таку закупівлю, ми створили цю електронну книгу, що містить усі необхідні вам статті!

ЗМІСТ

I. Рекомендації Мінекономіки

- [Зміна ціни в договорах про закупівлю електричної енергії за правилами воєнного стану](#)

II. Ціна на ринку електричної енергії

- [Зміни, внесені в Правила роздрібного ринку електричної енергії на початку 2023 року](#)
- [Зміна тарифу на передачу електричної енергії з 01.04.2023](#)
- [Тарифи на електроенергію: до чого слід готуватись замовникам у липні 2023 року](#)
- [Зміна тарифу на передачу електроенергії з 01.07.2023: останнє підвищення на передачу в цьому році!](#)
- [«Безпечні» періоди для визначення коливання ціни електричної енергії на ринку «на добу наперед»](#)
- [Враховуємо новий тариф на послуги з передачі електричної енергії на 2024 рік](#)
- [Як користуватись додатком до договору постачання електроенергії щодо зміни ціни від Радника](#)